

Lög og reglugerðir, ábyrgð á búnaði.

Guðmundur Gunnarsson
yfirverkfræðingur
Brunamálastofnun

Hvaða lög gilda um neyðarlýsingar?

- Lög um brunavarnir nr. 75/2000
- Skipulags - og byggingarlög nr. 73/1997
- Lög um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. 46/1980 með síðari breytingum. (15/1986, 7/1996, 52/1997, 83/1997 og 68/2003.)

Reglugerðir

Byggingarreglugerð nr. 441/1998
Reglugerð nr. 341/2003 um fólkslyftur og fólks -
og vörulyftur.
Reglugerð nr. 200/1994 um eigið eldvarnaeftirlit
eigenda og forráðamanna með brunavörnum í
atvinnuhúsnæði
Reglugerð nr. 198/1994 um eldvarnaeftirlit
sveitarfélaga með atvinnuhúsnæði sem tekið
hefur verið í notkun.

Reglur

Settar á grundvelli laga um vinnuvernd

Reglur um öryggis - og heilbrigðismerkingar á vinnustöðum nr. 707/1995

Reglur um húsnæði vinnustaða nr. 581/1995

Staðlar

ÍST EN 81
ÍST EN 1838:1999. Lighting application - Emergency lighting.
[ÍST EN 12193 :1999](#) Light and Lighting - Sports lighting
ÍST EN 50171:2001 Central power supply systems
prEN 50172. Emergency escape lighting systems
ÍST EN 60598-2-22:1990. Luminaires- Part 2:Particular requirements- Section 22- Luminaires for emergency lighting.
EN 60598-2-22:1990/prA11. Luminaires- Part 2:Particular requirements- Section 22- Luminaires for emergency lighting.

Skipulag byggingarmála

- Samkvæmt skipulags - og byggingarlögum og lögum um brunavarnir er dagleg ábyrgð á þessum málaflokki hjá sveitarfélögum.
- Opinbert eftirlit með hönnun og uppsetningu neyðarlýsingar er hjá byggingarfulltrúa
- Opinbert eftirlit með neyðarlýsingu í byggingum í notkun er hjá eldvarnareftirliti og vinnueftirliti.

Skipulag byggingarmála

- Samkvæmt lögum um brunavarnir er hlutverk Brunamálastofnunar yfirumsjón og samræming á störfum þeirra sem vinna að þessum málum en stofnunin kemur ekki beint að málaflokknum nema byggingarfulltrúi eða slökkviliðsstjóri vísi málum til stofnunarinnar.

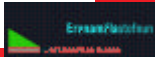

Uppdrættir af neyðarlýsingu

- Aðaluppdrættir mynda ramma um hvaða brunavarnir eru í byggingu og tilgreina m.a. hvort í henni verði neyðarlýsing
- Séruppdrættir eru m.a. uppdrættir lagnakerfa, svo sem raflagna. Á þeim er gerð grein fyrir þeim kröfum sem reglur og staðlar um öryggismál gera til hönnunar.

Skylda til hönnunar

- Brunavarnir skulu færðar inn á aðaluppdrátt. Greina skal frá atriðum eins og ..... neyðarlýsingu, brunavarnabúnaði o.fl.
- Samkvæmt skipulags- og byggingarlögum skal neyðarlýsing hönnuð af löggiltum hönnuði þ.e. hönnuði sem hefur hlotið löggildingu ráðherra.
- Neyðarlýsing er hluti lagnakerfa bygginga og fellur því undir skipulagslög og byggingarlög og lög um brunavarnir

---

Ábyrgð hönnuða

Hönnuðir skulu árita teikningar sínar og þannig ábyrgjast að hönnun sé faglega unnin og í samræmi við lög og reglugerðir um byggingarmál.

Allir hönnuðir skulu hafa ábyrgðartryggingu.

Hvert eintak skal vera sannanlega undirritað af hönnuði og samþykkt og áritað af byggingarfulltrúa.

Kröfur til brunaöryggis vöru.

- Hver sá sem framleiðir, flytur inn eða selur vöru sem haft getur áhrif á öryggi mannvirkja og fólks gagnvart eldi skal ábyrgjast að varan fullnægi öryggiskröfum á Evrópska efnahagssvæðinu í samræmi við fyrirsjáanlega og eðlilega notkun vörunnar.
- Hafi slík vara ekki fullgilda viðurkenningu á Evrópska efnahagssvæðinu, sbr. 1. mgr., skal sá sem framleiðir, flytur inn eða selur vöruna leita viðurkenningar hjá Brunamálastofnun áður en varan er sett á markað hér á landi.
- Kostnaður vegna beiðni um viðurkenningu skal borinn af þeim sem óskar viðurkenningar.

Kröfur til brunaöryggis vöru.

- Brunamálastofnun sker úr um ágreining vegna notkunarviðs vöru.
- Telji Brunamálastofnun að vara fullnægi ekki kröfum skv. 1. mgr. er stofnuninni heimilt að banna sölu hennar.
- Um málsmeðferð Brunamálastofnunar og réttarfarsúrræði vegna sölubanns fer eftir ákvæðum [IV.](#) og [V. kafla laga nr. 134/1995](#), um öryggi vöru og opinbera markaðsgæslu, eftir því sem við á.

Staðlar

ÍST EN 81
ÍST EN 1838:1999. Lighting application - Emergency lighting.
[ÍST EN 12193 :1999](#) Light and Lighting - Sports lighting
ÍST EN 50171:2001 Central power supply systems
prEN 50172. Emergency escape lighting systems
ÍST EN 60598-2-22:1990. Luminaires- Part 2:Particular requirements- Section 22- Luminaires for emergency lighting.
EN 60598-2-22:1990/prA11. Luminaires- Part 2:Particular requirements- Section 22- Luminaires for emergency lighting.

Hvað er staðall?

Staðall er opinbert skjal ætlað til frjálstra afnota. Í staðli er að finna reglur, leiðbeiningar eða skilgreiningar sem miða að því að tryggja tiltekna virkni, að hlutir passi og að þeir skili því sem af þeim er krafist. Allt er þetta gert til þess að auka hagkvæmni, til einföldunar og til þess að draga úr kostnaði.

Kröfustaðall

Staðall myndar ekki kröfu fyrr en vísað er til hans í lögum eða reglugerð.

---

3. gr. byggingarreglugerðar

Íslenskir staðlar skulu almennt vera leiðbeinandi við gerð bygginga og annarra mannvirkja. Á þeim sviðum sem íslenskir staðlar taka ekki til skulu ákvæði norrænna staðla og ISO - staðlar vera leiðbeinandi. Allir evrópskir staðlar (EN) taka gildi sem íslenskir staðlar.

---

3. gr. byggingarreglugerðar

Í þeim tilvikum sem ákvæði varðandi hönnun bygginga, byggingarefni, öryggi bygginga, burðarþol, brunavarnir, lagnakerfi, hollustuhætti, tákni og skilgreiningar, eru ekki í þessari reglugerð skal uppfylla lágmarksákvæði gildandi staðla. Þegar ákvæði eins staðals tengjast ákvæðum annars skal gætt samræmis með tilliti til íslenskra aðstæðna.

---

3. gr. byggingarreglugerðar

Óheimilt er að nota ákvæði úr mismunandi stöðlum við úrlausn sama hönnunaratríðis.

Á þeim sviðum, og að því leyti sem staðlar taka ekki til, skal við hönnun og framkvæmdir höfð hliðsjón af leiðbeiningaritum, orðsendingum, tilkynningum og öðrum sérritum sem stofnanir sem annast byggingarmál gefa út.

Ábyrgð á brunavörnum í húsum

- Eigandi mannvirkis ber ábyrgð á að það fullnægi kröfum um brunavarnir sem fram eru settar í lögum og reglugerðum og taki mið af þeirri starfsemi sem í mannvirkinu fer fram á hverjum tíma.
- Eigandi og eftir atvikum forráðamaður mannvirkis ber ábyrgð á eigin brunavörnum, að þær séu virkar og að haft sé reglubundið eftirlit með þeim.

Eftirliti með neyðarlýsingu

Ábyrgð á eftirliti er hjá eiganda mannvirkis. Fyrirkomulag eftirlits er lýst í prEN 50172 og í köflum 8 og 9 í neyðarlýsingarbókinni. Daglegt
Mánaðarlegt
Árlegt

Kröfur um auknar brunavarnir í húsum

•Slökkviliðsstjóri getur að höfðu samráði við sveitarstjórn lagt svo fyrir að í mannvirkjum, sbr. 2. mgr., séu gerðar sérstakar ráðstafanir til brunavarna, t.d. með uppsetningu á sérhæfðum búnaði til viðvörunar - og slökkvistarfs og þjálfun tiltekinna starfsmanna í brunavörnum og slökkvistarfi. Slíkar ráðstafanir skulu koma fram í brunavarnaáætlun. Eigandi mannvirkis greiðir kostnað af slíkum ráðstöfunum.

Kröfur um auknar brunavarnir í húsum

- Slökkviliðsstjóri getur beitt eftirfarandi aðgerðum til að knýja fram úrbætur vegna mannvirkis í notkun:
  1. veitt skriflega áminningu og tilhlýðilegan frest til úrbóta,
  2. fyrirskipað öryggisvakt á kostnað eiganda eða forráðamanns og veitt skriflega áminningu og tilhlýðilegan frest til úrbóta,
  3. bannað notkun mannvirkis að hluta eða að öllu leyti þar til úr hefur verið bætt og krafist lokunar.

Leiðbeiningablað um neyðarlýsingu

Neyðarlýsing

Ákvæði um neyðarlýsingu í rgl. 269/1978

7.7.1. Útgönguljós.

Út-ljósaskiltum skal koma fyrir yfir eða við útgöngudyr, svo og til að leiðbeina fólki að útgöngudyrum. Þau skulu vera sýnileg frá hvaða stað sem er í söllum eða rýmingarleiðum, þannig að með hjálp þeirra einna megi rata út undir bert loft á jörðu niðri, hvort heldur er um aðalútganga eða neyðarútganga.

Út-ljósaskilti skulu vera græn að lit með hvítum stöfum eða hvít með grænum stöfum. Á þeim skal standa ÚT og auk þess exit, neyðarútgangur og leiðbeiningarörvar eftir því sem við á.

Stærð stafa í ÚT skal fara eftir formúlunni $H=4 \times L$, þar sem H = hæð stafa í mm (80 mm lágmark) og L =leifarlægðin í metrum. Stærð stafa í öðrum texta (exit og neyðarútgangi) má þó vera helmingi minni.

Út-ljósaskilti skulu vera silogandi eða slupplýst. Þau skulu útbún varastraumgjafa er taki sjálfkrafa við og gefi ljós í a.m.k. 30 min ef aðalstraumgjafi bregst.

7.7.2.

Neyðarlýsing skal þannig uppsett að hún gefi sem jafnasta birtu í söllum og rýmingarleiðum. Lýsingin skal vera a.m.k. 1 lux við gólf. Neyðarlýsing skal taka sjálfkrafa við, ef aðalstraumgjafi bregst og gefa ljós í 30 min a.m.k.

7.7.3.

Varastraumgjafar skulu vera vararafstöðvar eða rafhlöður, sem fara sjálfkrafa í gang, ef aðalstraumgjafi bilar.
